

Waarom wil Electrabel Tihange 1 open houden?

Het enige dat meer winst oplevert dan een kerncentrale is een afgeschreven kerncentrale. Gedurende 25 jaar, de voorziene uitbatingperiode voor de kerncentrales Tihange 1, Doel 1 en Doel 2, hebben de particuliere klanten een meerkost betaald op hun energiefactuur om bij te dragen aan de afschrijvingskost waarmee Electrabel akkoord was gegaan om deze centrales te bouwen. De winsten zijn in verhouding tot de investering: eenmaal de financiële kost weggewerkt, blijven er nog weinig kosten voor arbeidskracht en grondstoffen over.

De winst die dagelijks uit Tihange 1 voortkomt, bedraagt ongeveer 2.500.000 €, dus op jaarbasis ongeveer 900 miljoen €. Bovendien betaalt Electrabel bijna geen belastingen: 51 miljoen op een boekhoudkundige winst van 1.200 miljoen: 4% belasting in plaats van de wettelijke aanslagvoet van 33% op bedrijven. Nu begrijpen we ook beter waar het Nucleair Forum, zowat het communicatiebureau van Electrabel, de budgetten haalt voor haar nooit aflatende reclamecampagnes...

In tegenstelling tot wat men ons altijd voorhoudt, is elektriciteit in België duurder dan elders in Europa. De Belgische energieproductie wordt zowat volledig beheerst door een maatschappij: GDF-Electrabel. Deze maatschappij is overgegaan tot een heuse investeringsstaking sinds ze haar Belgisch netwerk van kerncentrales bezit. De klassieke centrales en het optrekken van nieuwe, duurzame energiebronnen worden systematisch veronachtzaamd. Een kilowattuur geproduceerd met kernenergie is minder duur om te produceren, het levert dus meer winst op. Maar het laat ook toe om de burger te chanteren: "Als je onze kerncentrales sluit, krijg je geen stroom meer !"

Electrabel bevindt zich in het hart van het Belgische kapitalisme (voor zover het kapitalisme een hart heeft...). Alle belangrijke familiale holdings hebben er aandelen in. Electrabel nationaliseren zonder schadeloosstelling zou in de praktijk maar een honderdtal kapitaalkrachtige families treffen, als je aan elk gezin met aandelen toelaat hoogstens een tiental Electrabel-aandelen te verkopen, waarmee dan de vele kleine aandeelhouders niet geraakt zouden worden.

Hebben we Tihange 1 nodig?

Als je deze vraag stelt, smijten de "experts" je cijfers rond de oren die ze naar behoefte uitkiezen. Zo zou 54% van de Belgische elektriciteit worden opgewekt door kerncentrales. Het cijfer is overdreven: Electrabel produceert 54% van de totale elektriciteitsproductie in ons land, maar het verbruik van elektriciteit uit kernenergie is een beetje minder dan de helft van het totale elektriciteitsverbruik. En elektriciteit vertegenwoordigt maar 16% van de totale energieproductie, dus de energie voortkomend uit kernenergie vertegenwoordigt ongeveer 8%. Ongeveer 92 % van het totale Belgische energieverbruik komt dus voort uit niet-nucleaire bronnen: steenkool, olie, aardgas, windturbines, zonne-energie en stuwdammen.

Al die zogenaamde experts stellen ook dat de behoefte aan elektriciteit jaarlijks stijgt met 2%. Als je de cijfers wat dichter bekijkt, stel je echter vast dat er sinds 4 jaar een lichte vermindering is van de elektriciteitsconsumptie tegenover het jaar ervoor, ook al is het om slechte redenen (de crisis).

Als er een serieuze inspanning zou gebeuren om tot een efficiënter en zuiniger energieverbruik te komen, in de eerste plaats bij de bedrijven en de grote openbare diensten, maar ook bij de gezinnen, zouden we perfect kunnen overgaan tot de onmiddellijke sluiting van de verouderde

reactoren Doel 1, Doel 2 en Tihange 1. Er is dan wel een investeringsplan nodig in gas-stoomcentrales en in duurzame energiebronnen. Er zal ook nog gedurende ongeveer een decennium gebruik moeten gemaakt worden van energie geproduceerd door andere kernenergiecentrales om deze ook progressief te kunnen stopzetten.

Maar om daar toe te komen zullen we de (lange) arm van Electrabel moeten omwringen. We waren getuige van een partijtje armworstelen tussen de meerderheid van de bevolking, die de toepassing wil van de wet van 2003, die de sluiting van de oudste centrales oplegt in 2015, en het honderdtal kapitaalkrachtige families die zich in het consortium Electrabel hebben verenigd. Electrabel won. We moeten realistisch zijn: momenteel staat Electrabel boven de wet. We moeten Electrabel dus uit prive-handen nemen, nationaliseren, en de illusie opgeven dat er andere manieren zijn om dit gigantische monopolie te reguleren en anders te doen handelen.

Produceert Tihange 1 CO2?

Een veelgebruikt argument van Electrabel is dat nucleaire technologie proper is. "De kernreactoren produceren geen CO2!" wordt ons voorgehouden. Vooreerst even opmerken dat het toch wel straf is om het Nucleair Forum, de facto het communicatieagentschap van Electrabel, dat ook heel wat erg vervuilende elektriciteitscentrales uitbaat op basis van steenkool en olie, dit argument te horen gebruiken. Bovendien is het vals. Een kernreactor is een onderdeel van een industriële keten. Ze verbruikt uranium. Uranium dat voortkomt uit immense mijnen, waar arbeiders in dikwijls onmenselijke omstandigheden moeten werken. Mijnen die heel veel CO2 produceren, en ook op andere manieren heel wat schade toebrengen aan het milieu.

Vervolgens moet het uranium gecentrifugeerd worden, om het te verrijken met radioactieve deeltjes. Ook voor dat proces is heel wat energie nodig, bron van CO2. Vervolgens moet het verrijkte uranium, onder voldoende bewaking, naar een centrale worden getransporteerd. De kernreactor zelf is omgeven met beton, omringd met omheiningen, en wordt continu bewaakt. En ten slotte moet het nucleaire afval worden verwijderd en, opnieuw goed bewaakt, worden opgeslagen, gedurende 250.000 jaar voor het smerigste afval. De reactor op zich produceert dus geen CO2, maar het hele proces produceert wel degelijk CO2, bijna zoveel per kilowattuur als bij energieproductie door een gascentrale.

Is Tihange 1 nog veilig?

Toen Tihange 1 werd gebouwd, werden de bouw- en veiligheidsnormen gewetensvol gerespecteerd. De normen van de jaren '60, welteverstaan... Sinds 1980 wordt dit type kerncentrale niet meer gebouwd, omdat het als achterhaald, onvoldoende zeker en veilig, wordt beschouwd. Ten bewijze: de reactoren van Three Mile Island in de VS, waar in 1979 een gedeeltelijke fusie van de reactorkern plaats vond, en van Fukushima, waar op 11 maart 2010 een ernstige ramp plaats vond, werden allebei volgens datzelfde model gebouwd. Tihange 1 is structureel gevaarlijk om vier redenen.

Om te beginnen kan de buitenstructuur waarschijnlijk geen weerstand bieden tegen de impact van de inslag van een vrachtvliegtuig, zoals ze bijvoorbeeld door charterbedrijf TNT worden gebruikt. Deze vliegtuigen overvliegen 's nachts regelmatig de omgeving van Hoei, tijdens de opstijging- of landingsfase op de luchthaven van Bierset, op 30 km.

Daarnaast bevindt de centrale zich aan de binnenzijde van een bocht in de Maas, waar overstromingen kunnen voorkomen, overstromingen die paradoxaal genoeg zware problemen kunnen veroorzaken om de reactor af te koelen. Ten derde bevindt zich relatief dicht bij de kerncentrale een zone met verhoogde seismische activiteit, de zogenaamde "faille du midi".

Ten slotte is de secundaire controlezaal, die de controle over de reactor moet overnemen in geval van problemen, onvoldoende beveiligd. Dit alles werd beschreven in het officiële rapport van de fameuze stresstest die Electrabel op zichzelf uitvoerde. Daar komen nog eens een reeks technische

problemen bovenop. Alleen al dit jaar waren er 5 incidenten die erg genoeg waren om te scoren op de INES-schaal, waardoor het bedrijf zich gedwongen zag deze aan de autoriteiten te melden.

En het zwaarste mankement werd dan nog niet eens gemeld. Het bekken waarin de gebruikte brandstofstaven worden opgeslagen, en waarvan de nefaste rol in de catastrofe in Fukushima welbekend is, is niet meer waterdicht. Het lekt, als een sinistere Manneke Pis. Volgens Electrabel ontsnapt er al gedurende tien jaar tussen een halve en twee liter radioactief water per dag uit dit bekken. Electrabel heeft geen zin om het lek te repareren: er zou dan een voorlopig vervangbekken moeten gebouwd worden, liefst waterdicht, dat zou moeten gevuld worden met 15.000 m³ water. De brandstofstaven zouden dan moeten overgebracht worden naar het nieuwe bad. Vervolgens zou dan de oorspronkelijke installatie moeten hersteld worden, herstellingen die moeten gebeuren in een radioactief besmette omgeving, en de staven moeten dan nog worden teruggeplaatst. Dat zou honderden miljoenen euro's kosten. Inderdaad, het zijn niet de twee liters radioactief besmet water per dag die een onoverkomelijk probleem vormen. De echte vraag is wat er tengevolge van de radioactieve insijpeling gebeurt met het gewapend beton dat het bad omgeeft. Niemand weet dit met zekerheid.

Nochtans heeft een kernreactor nood aan zekerheid, heel veel zekerheid. Want de nucleaire reactie zelf, de bron van warmte waaruit elektriciteit voortkomt, is erg instabiel. Om die reactie op gang te krijgen moet een zekere hoeveelheid radioactieve materie worden geaccumuleerd, de kritische massa. Als dan een beetje teveel radioactieve materie wordt toegevoegd, ontstaat een kettingreactie, waarbij de reactorkern kan oververhitten en de reactorbodem kan doen smelten. Als dat gebeurt, ontsnapt er radioactieve materie en heb je een kernramp. De controlezaal in een kerncentrale moet dus permanent de reactor tussen deze twee waarden houden, die erg dicht bij elkaar liggen. Vroeg of laat moet dat dus slecht aflopen, en het is in de geschiedenis al drie keer slecht afgelopen.

Ten slotte is er ook nog steeds geen oplossing na het opslagen van de brandstofstaven in het bekken. De gebruikte staven stapelen zich op tot het bad volledig gevuld is met hoogst radioactieve staven. Of er wordt voor een nog zottene oplossing gekozen: de opslag in geologische lagen waarvan met uitgaat dat ze gedurende 250.000 jaar stabiel zullen blijven, of hun omvorming tot MOX-staven, waarvan de afval nog radioactiever wordt...

Redenen genoeg om deze hoogst gevaarlijke technologie zo snel mogelijk op te geven, te beginnen met de onmiddellijke sluiting van Doel 1, Doel 2 en Tihange 1, en het voorbereiden van de sluiting van alle andere centrales binnen een tijdsspanne van minder dan tien jaar, met de mogelijke uitzondering van de installatie in Fleurus die voor medische doeleinden wordt gebruikt.